

ΕΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 20 του Νοεμβρίου 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οίκονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 173

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. Απολογία (συνέχεια).

ΠΕΤΡΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ. Μπά!

ΕΡΜΟΝΔΑΣ. Γράμματα μέση την 'Αθήνα.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ. Χαραχτηρες—Ποίνιογια (μετροφο. Η. Βούτσειδη).

ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ. Μαίανδρος (Δήμητρα).

ΙΩΡΑΛ Ο ΚΥΣΤΙΣ. Ό κ. Βικέλας και λοιποί.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ. Πάντα ή ίδια ιστορία.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Εναγκή Χατζῆ. A. Βρανᾶς.

Τάκης Σαραντηνός.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόδυμα (Η. Α. Μ. και οι Ρωμιοί της Λόρτος—Καλλιφοράς ό βιβλοι παπιλοφάγος—Απειλούμενος και μετέστη—Πλερώνουνται για να βρίζονται—Τα διδυμά Παΐλαδα)

Ο.Τ. ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Μ Ι Α !

— Οι Βούλγαροι βαδίζουν άνεκαθεν άπο εύτυχήματος εἰς εύτυχημα. Δέν τους έβλαψε ποτέ η δυσπιστία πρὸς τὴν Ρωσίαν καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς κατὰ τὸν Πανσλαβισμὸν. Τῇ συνδρομῇ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ἐπέτυχον ἐκκλησίαν, αὐτονομίαν, Ἀνατολικὴν Ρωμαλίαν καὶ σήμερον κακούργουντες ἐν Μακεδονίᾳ ἔσχον εὑμενεῖς πάσας σχεδὸν τὰς Μ. Δυνάμεις καὶ πάντας τοὺς λαούς.

Αὕτη εἶπε προχτὲς μὲν ἄλλα ἀρρητά ἀθέμιτα ἐκ τῆς διευθυντῆς στὸν Καιρῶν. Κι ὁ σεβαστὸς διευθυντὴς τὸν ἀποκρίθηκε:

— Κακή μοίρα, ὅσα λέγετε εἶνε ἀναμφισθῆτος ἀλήθεια κ. Πρόεδρε.

— Μπά!

Τὸ ζεφώμημα δὲν εἶναι τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, εἴτε τοῦ σεβαστοῦ διευθυντῆς τῶν Καιρῶν. Τὰ ἐπίσημα, εἶται δὲν ξεφωνίζουν τέτοια βάροβαρη λέξη, διό τι καὶ διὸ ξαρπίζονται. Τὸ πολύπολὺ μποσοῦν νὰ εἰποῦν «ἐκπλήξομαι! παραλογίζομαι! θροσούμαι!» ή «ὦ, διάβολε!» Μὰ ἐμάς δέξαμεν δὲ μᾶς σταματεῖν τέτοια προσχήματα καὶ πετάμε διό τι βρεθῆ στὰ γελήν μας. Μπά! δηλαδή! ξεσι; ποὺ θὰ εἰπῃ: νὰ μὴ βασκούθη κ. πρωθυπουργὲ μὲ τὴν διπλωματία σου! καὶ πῶς δὲ μοῦ σκαστες κ. διευθυντὴ τῶν Καιρῶν, μὲ τὴν «κακή σου μοίρα;»

Ηθέλα διώς νὰ ἤμουνα κ' ἔγω διευθυντὴς κάποιου ρύματος γιὰ νὰ φωτίσω τὸν κ. Πρωθυπουργὸν στὰ σοβαρά: Γιατὶ τά, κι οι Βούλγαροι βαδίζουν ἀνέκαθεν ἀπὸ εύτυχήματος εἰς εύτυχημα; Γιατὶ δὲν τους έβλαψε ποτὲ ὁ κατὰ τὸν Πανσλαβισμὸν ἀνταγωνισμός; Πῶς ἔτυχε κ' ἔχουν στὸ πλευρό τους εὑμενεῖς τὰς Μ. Δυνάμεις καὶ πάντας τοὺς λαούς; Μὴν ἀπὸ τὴν μὴν

ἀπὸ τὰ γλυκά τους μάτια; μὴν ἀπὸ στραβοῦ διαβόλου; Μὰ ἐπειδὴ δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν χρέη σκέψηκα νὰ περιφερθῶ στὸ γραφεῖο μου καὶ νὰ παρακαλέσω τὸ «Μπά!» νὰ μοῦ λύσῃ αὐτὲς τὶς ἀπορίες. Καὶ τὸ τσαχπίνικο νά τού μοῦ ἀπάντησε:

— 'Απ' αὐτὴν τὴν συνέντευξη φωτίσου καλά, Νεοελληνα, πῶς σκέψονται· οἱ ἔκλεχτοι σου· ἔκεινοι ποὺ κυβερνοῦν τὴν τύχη σου κ' ἔκεινοι ποὺ κυβερνοῦν τὴν σκέψη σου. Τίρα πῶς σκέψονται, πῶς δραματίζονται καὶ πῶς ὑπνωτίζονται ἔνας μὲ τὸν ἀλλον καὶ σὺ μαζὶ τους, ω τῶν προγόνων ἀπόγονον. "Αρπαξε τὸ γάπι ποὺ σου προσφέρουν στὸ χρυσόχαρτο, ἀρπαξε καὶ κατέπιε τὸ εὖ/άριστα, ὅπως καταπίνει τὸ διδύμιο του τὸ καπόνι. "Επειτα ἄλλαξε πλευρὸν καὶ πούσαμήσου τὸ συντόνιο, καρτερώντας τὴν τύχην τοῦ γαρθῆ καὶ νὰ σὺ χαρίσῃ τὰ δῶρα της. Δηλαδή:

Κομήσου μαντογάδιδαρε κ' ἡ τύχη σου δουλεύει.

«Μὰ ἔγω δὲν ἔκαμα ποτὲ πολιτικὸς στὴ γώρα σου καὶ θὰ σὺ μιλήσω ἀλλοιώτικα. Βγάλε, μωρὲ ρωμιὲ, τὴν πάννα ἀπὸ τὰ μάτια σου καὶ κύπταξε καλὰ τὸν κόσμο. "Ανθρωπος εἶτε λαδός, τὴν τύχη τὴ δημιουργεῖ μοναχός του. Οι Βούλγαροι δὲι, δὲν εἰλαν τύχη ποτέ. Οὔτε τώρα, εἴτε πρὶν στὸν καρόπι ποὺ πάλαι βαν μὲ τοὺς αὐτοκράτορές σου. Πάντα κόντρα τοὺς πήγαινε. Μὰ εἰλαν πεῖσμα· αὐτὸν μονάχα. Τώρα ἀπόχτησαν καὶ πατριωτισμὸν καὶ μυαλὸν καὶ θέληση. Εἰ, αν πολιτικοὺς ποὺ τοὺς ἔβαλαν στὸν ίσιο δρόμο. "Εκεῖνοι πρῶτα τοὺς δημιουργηταν τὸ Σχίσμα. Εσεῖς, ἀμύχλοι, χαρήκατε τότες κ' εἰπατε νὰ τοὺς προμάξετε μὲ τὸν ἀφρεσμό. Τοὺς πήρατε γιὰ βυζασταρούδια καὶ τοὺς προβάλατε τὸ Μπαμπούλα. Μὰ ἐκεῖνοι δὲν ἤταν βυζασταρούδια· ἤταν ἄντρες μεστοὶ καὶ τσαλαπάτησαν τὸν Μπαμπούλα σας κ' ηγραν ἔτσι τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὸν Εθνισμό τους—Πρῶτο φῶς ποὺ τοὺς ἔρριξε στὸν ίσιο δρόμο. Μ' ἐκεῖνο σοληνηροὶ καὶ ἀκούραστοι χύθηκαν γιὰ μιὰ βραδύα στὴν Ανατολικὴ Ρωμαλία. Δὲν ἐπέτυχαν, δπως λέει ὁ διπλωμάτης Πρωθυπουργός σας, παρὰ τὴν πήρανε· εἶταν κέισι καὶ τὴν πήρανε. Κ' εἰ, οι Μ. Δυνάμεις κ' οι λαοὶ μαζὶ τοὺς εἶπαν: — «Μὲ γειά σας—μὲ χαρά σας!»

“Ετοι γίνεται πάντα στὴν ίστορία. 'Οπώχει μαγαζεὶ πρώτες πεπονί. "Οπου δὲν ἔχει, κυττάκι ἀναχαράζεται. 'Εκεῖνοι ποὺ στέκουν έξω ἀπὸ τὸν ἄγωνα σὺ στεφανοῦνται. Τὸ εἶπε ὁ πρόγονός σας μιὰ φορά. Μὰ σεῖς, ἀπόγονοι, τὸ ξεχάσατε. Κι ἀντὶ νὰ στεφανωθῆτε, φάτες ἐφάγατε. Κ' ἐνῶ οι Βούλγαροι ἔκαναν τὴν Σλιβενίτσα ἐσεῖς κάνατε τὴν Κούτρα καὶ τὴ Λάρισσα καὶ τὰ Φέρταλα καὶ τὸ Δαμοκό καὶ τὴ Λαμία. . . Ούφ! πιάστηκε ὁ ἀναστατώμας μου ως γιὰ τὰ μετρήσω. Ποιοὺς θέλετε νὰ χειροκροτήσουν οι λαοί; ποιοὺς νὰ βοηθήσουν οι Δυνάμεις; ποὺ νὰ

ξεμυτίσῃ τὴ Τύχη, τὴ λατρεία σας;

Καὶ τόρα τί κάνετε; Τὰ λόια καὶ τὰ ίδια. Σᾶς πικραίνει ποὺ οἱ λαοὶ χαιρετίζουν γιὰ ἐλευθερωτὲς τοὺς Βουλγάρους. 'Ελευθερωτὲς ἐκεῖνους καὶ τυράννους ἔτσα! Παιδὸς σᾶς φταίει; Μιὰ φορὰ ἔρχεται τὴ τύχη στὸν ἀνθρώπο. Σὲ σᾶς ἤρθε πολλὲς φορές. Μὰ τὴν ἀφήσατε κ' ἔφυγε θλιμένη. Γιατὶ τὴν ἀφήσατε; Γιατὶ εἴχατε στὸ νοῦ σας δύι τὴν Πατρίδα παρὰ τὸ βρωμαρές σας τὸ Εγώ.

Σιάσουν, Σουλτάνεις νὰ έπιμασθοῦνε, νὰ ίδης τοὺς 'Ελληνες πῶς πολεμοῦνε!

Στάσου καὶ στάσου καὶ στάσου πάντα. Στάσου Σουλτάνε, στάσου ραγιά, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο κάπου ςπ' τὸ λεπίδι τοῦ Τούρκου, σταθῆτε λασὶ μὲ τὴν ἀγωνία στὰ δόντια νὰ ἐπιμασθοῦμε, σταθῆτε Μ. Δυνάμεις νὰ μᾶς βοηθήσετε. "Ω ποὺ νὰ σταθῇ, τὴ χολή σας, θερμάρηδες! Στάσου! ως ποὺ ἤρθε ὁ Βουλγάρος καὶ ἀρπάξε τὴ σημαία μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια σας καὶ τὴν ἀνεμίζει περήφανος καὶ δείχνεται μεγαλείτερος ἀπὸ διπλωμάτην. Τί παμπουνᾶ ὁ Πρωθυπουργός σας θρησκεῖες καὶ φανατισμούς; Οι πολιτισμένοι λαοὶ μιὰ θρησκεία ξέρουν: τὴ δύναμη. Κι ὁ Βουλγάρος τὴν ἔχει, εἶναι ἀλήθεια πῶς τὴν ἔχει. Γιατὶ νὰ τὴν ἔχῃ ὁ Βουλγάρος κι δύι εσεῖς; 'Εκεῖνος εἶναι χτεσινὲς κ' ἔσεις κοντένετε νὰ γίνεται ἔκαπτερονοι. Τὶ σᾶς ἔφταιξε; ποιοὺς σᾶς ἐμπόδισε; Οι λαοί; οι Μ. Δυνάμεις; τὴ Τύχη; "Οχι! τὸ κεφάλι σας, τὸ κλαύθιο σας κεφαλί.

“Αν εἶταστ” ἀντρες πρέπει νὰ τὸ μολογήσετε.”

Τί νὰ κάμω; μὲ βάρετε στὸ φιλότιμο κι ἀναγκάστηκα κ' ἔγω νὰ ρωγάξω, σὲν τὸ σεβαστὸ διευθυντὴ τῶν Καιρῶν.

— Κακή μοίρα, ὅσα λέγετε εἶνε ἀναμφισθῆτος ἀλήθεια, κ. Μπά!

ΠΕΤΡΟΣ ΑΒΡΑΜΕΣ

“Οταν ὁ Δημάκης εἶδε κάπιο κλέφτη, νὰ τὸν πηγανούνε φυλακή, τοῦ φώναξε:

— "Ἄλλει, γιατὶ ἔκλεψες λίγο καὶ δὲν ἔκλεψτε πολλά για νὰ βίνης κ' ἐσύ δὲλλος; στὴ φυλακή;

“Ο Κηφισίδωρος ἔλεγε: «Κανένας δὲν ἔφεγε περιουσία ποὺ τὴν ἔκαμε μόνος του, παρὰ καίη ποὺ κληρονόμησε ἀπὸ δὲλλους».

Μὲ φορὰ σ' ἐνα πρεπές ρώτησε ο Περίαντρος τὸ Σδέλωνα, ποὺ δὲ μιλούσε καθόλου:

— Γιατὶ σωπαίνεις; δὲν ἔχεις τίποτα νὰ πῆς κ' ἀπὸ κουταμέρα;

Κι ὁ Σόλωνας ἀποκρίθηκε:

— Μὲ κανένας κουτάς δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ μὴ μιλήσῃ ἀπάνου στὸ τραπέζι.